ກາເຟຊຸມຊົນແກ່ວແສດ
KEOSET COMMUNITY COFFEE

ກາເຟຊຸມຊົນແກ່ວແສດ

ຄູ່ມື
ການຈັດການ ແລະ ປົວລະບັດຮັກສາຕົ້ນກາເຟ

ພາກນຳສະເໜີ

ຄູ່ມືສະບັບນີ້ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນບົນພື້ນຖານປະສົບການຈິງຂອງພວກເຮົາທີ່ເປັນຊາວສວນກາເຟຢູ່ໃນແຂວງຊຽງຂວາງ. ພວກເຮົາໄດ້ມີການປູກກາເຟຢູ່ຮົ່ມຂອງປ່າໄມ້ໃນເຂດກຸ່ມບ້ານແກ່ວແສດມາເກືອບ 20 ປີແລ້ວ. ໃນໄລຍະນັ້ນ ພວກເຮົາກໍ່ໄດ້ຮັບການແນະນຳດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກລັດ, ບັນດາໂຄງການ ແລະ ບໍລິສັດ ແຕ່ວ່າຄວາມຮູ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ແລະ ທັກສະຕ່າງໆແມ່ນລ້ວນແຕ່ເກີດຈາກການເຮັດຕົວຈິງຂອງພວກເຮົາ ຊຶ່ງລວມມີການປູກ, ການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ, ການບົວລະບັດ-ຄຸ້ມຄອງສວນ, ການແປຮູບ, ການຕາກ ແລະ ການຈຳໜ່າຍກາເຟຂອງພວກເຮົາ.
ພວກເຮົາມີຄວາມປະສົງຢາກແບ່ງປັນປະສົບການທີ່ມີໃຫ້ແກ່ຊາວສວນ, ຊາວກະສິກອນອື່ນໆ ແລະ ພວກເຮົາກໍໄດ້ຕ້ອນຮັບແຂກຫຼາຍຮ້ອຍຄົນທີ່ມາຢ້ຽມຢາມເບິ່ງສວນກາເຟ ແລະ ສູນແປຮູບຂອງພວກເຮົາ. ຄູ່ມືສະບັບນີ້ແມ່ນເປັນການສັງລວມບັນດາເຕັກນິກທີ່ພວກເຮົາໄດ້ນຳໃຊ້ ແລະ ພວກເຮົາຂໍແນະນຳໃຫ້ທ່ານຄັດເລືອກ ແລະ ດັດປັບເຕັກນິກນີ້ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງຂອງທ່ານ. ພວກເຮົາຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າຂໍ້ມູນນີ້ຈະເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດກາເຟອີກຫຼາຍທ່ານ.
ດ້ວຍຄວາມປາຖະໜາດີຂອງຊາວສວນກາເຟຈາກບ້ານປຽງ, ບ້ານຜາຮີ້ງ, ບ້ານປຸງ, ບ້ານຕັນໃຕ້ ແລະ ບ້ານຕັນເໜືອ.

ຄຳຂອບໃຈ

ກົມສົ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ປຸງແຕ່ງກະສິກຳ (ກສປ), ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີຄວາມຍິນດີທີ່ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊາວສວນກາເຟຢູ່ເຂດກຸ່ມບ້ານແກ່ວແສດ. ວິທີການຜະລິດແບບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ຫຼື ວັນນະກະສິກຳ ທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍຊາວສວນເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນເປັນຕົວຢ່າງທີ່ດີເລີດຂອງກະສິກຳສະອາດ ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳທີ່ຍືນຍົງ ຕາມນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ພາຍໃຕ້ຂອບວຽກຍຸດທະສາດຂອງລັດຖະບານລາວໃນການເຕີບໂຕຕາມທິດສີຂຽວ. ມີຫຼາຍອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ເລື່ອງນີ້ມີຜົນສຳເລັດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນໂຄງການບໍລິການສົ່ງເສີມກະສິກຳຮອບດ້ານ ຫຼື (LURAS) ຊຶ່ງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ ອົງການ Helvetas ຮ່ວມກັບ ກົມສົ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ປຸງແຕ່ງກະສິກຳ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນໂດຍ ອົງການສະວິດຮ່ວມມືເພື່ອການພັດທະນາ (SDC).
ພວກເຮົາຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈຢ່າງສູງຕໍ່ການຮ່ວມມືທີ່ດີຈາກພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງຊຽງຂວາງ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງຄູນ ລວມທັງພາກເອກະຊົນ 2 ບໍລິສັດຄື: ກາເຟເມືອງຊຽງ (Muang Xieng Coffee) ແລະ ກາເຟຄອມມາ (Comma Coffee).
ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດສຳລັບຄູ່ມືສະບັບນີ້ແມ່ນເປັນການສ້າງຂຶ້ນໂດຍຊາວກະສິກອນ ເພື່ອຊາວກະສິກອນເອງ, ນີ້ແມ່ນຄວາມຮູ້ຂອງພວກເຂົາເອງ. ກົມສົ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ປຸງແຕ່ງກະສິກຳມີຄວາມພາກພູມໃຈທີ່ສຸດໃນການເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຜູ້ສັງລວມ ແລະ ແຈກຢາຍຄູ່ມືສະບັບນີ້.

ຫົວໜ້າ ກົມສົ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ປຸງແຕ່ງກະສິກຳ

ທອງສະຫວັນ ພົມທະລາວົງ

ສາລະບານ

1. ການຈັດການ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາຕົ້ນກາເຟ 1
ກ. ເງື່ອນໄຂທີ່ດີໃນການປູກກາເຟໃຫ້ມີຄຸນະພາບ 1
ຂ. ການບົວລະບັດຮັກສາຜົນຜະລິດ 2
ຄ. ການຕັດແຕ່ງຕົ້ນກາເຟ 3
ງ. ການຮັກສາຄວາມສະອາດ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ດີໃຫ້ແກ່ສອນກາເຟ 4
ຈ. ການຊ່ວຍຂະຫຍາຍຮາກກາເຟ ແລະ ການໃສ່ຝຸ່ນ ເພື່ອປ້ອງກັນດິນເສາະເຈື່ອນ 5
ສ. ໄລຍະຫ່າງຂອງຕົ້ນກາເຟ ແລະ ການປູກແບບປະສົມປະສານໃນສອນກາເຟ 6
ຊ. ການປູກກາເຟທົດແທນຕົ້ນທີ່ເສຍຫາຍ 7
ຍ. ການເພີ່ມຄວາມອຸດົມສົມບູນໃຫ້ແກ່ສອນກາເຟ 9
ດ. ການກະກຽມວັດຖຸດິບເພື່ອເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ ແລະ ສ່ວນປະສົມສານອາຫານອື່ນໆສຳລັບຕົ້ນກາເຟ 10
ຕ. ການກະກຽມວັດຖຸດິບເພື່ອເຮັດຝຸ່ນນ້ຳ 11
ຖ. ສະໝຸນໄພຂ້າເພ້ຍກາເຟ 12
ທ. ລະດັບຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກປະສົມປະສານກັບສອນກາເຟ 13

1. ການຈັດການ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາຕົ້ນກາເຟ

ກ. ເງື່ອນໄຂທີ່ດີໃນການປູກກາເຟໃຫ້ມີຄຸນະພາບ

ແມ່ນຫຍັງຄືເງື່ອນໄຂທີ່ດີໃນການປູກກາເຟໃຫ້ມີຄຸນະພາບ

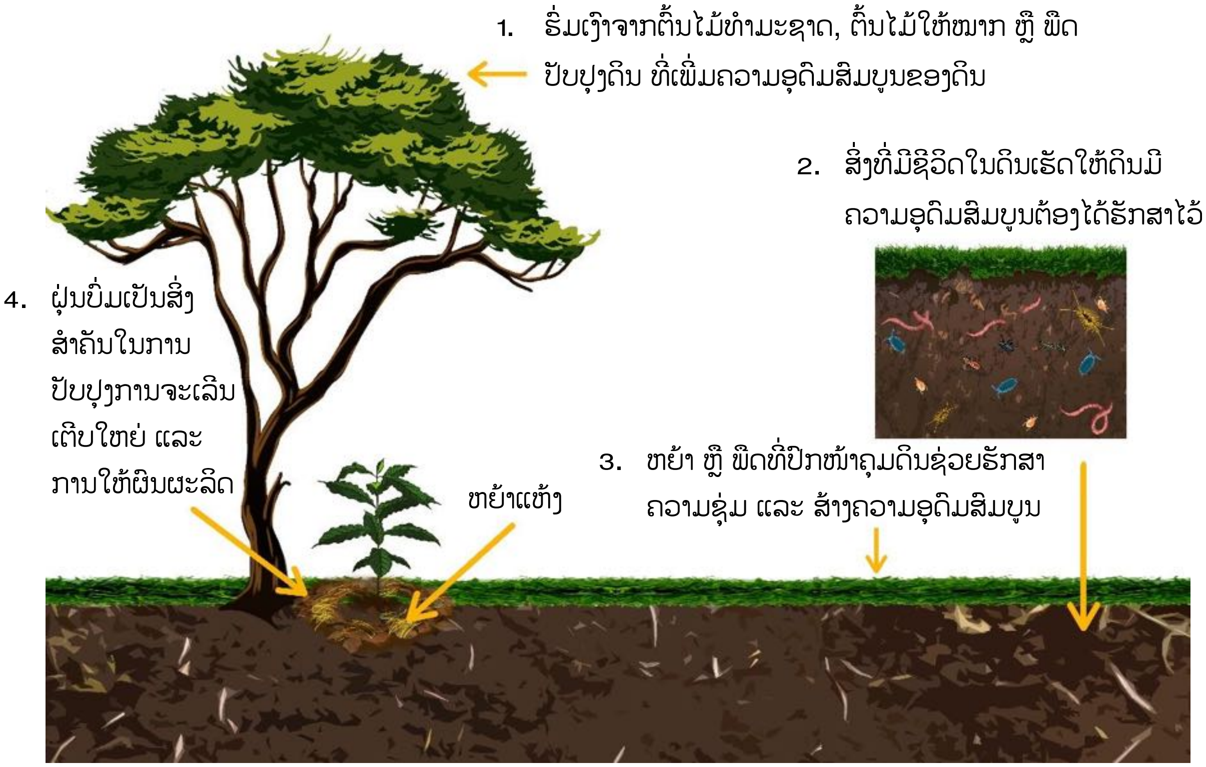

ຂ. ການປົວລະບັດຮັກສາຜົນຜະລິດ

ຫຼັງຈາກສໍາເລັດການເກັບກູ້ໝາກກາເຟແລ້ວ, ຕ້ອງໄດ້ປິດໝາກທີ່ຄ້າງຢູ່ໃນຕົ້ນອອກໝົດບໍ່ໃຫ້ໝາກກາເຟເຫຼືອຄ້າງຢູ່ໃນຕົ້ນກາເຟ ເຊິ່ງເປັນສາເຫດໃນການນໍາເອົາໂຕມອດທີ່ຈະທໍາລາຍສວນກາເຟໃນໄລຍະຍາວ ຖ້າບໍ່ປ້ອງກັນແຕ່ຕອນຕົ້ນ.

ຄ. ການຕັດແຕ່ງຕົ້ນກາເຟ

- ຕົ້ນສູງເກີນໄປ
- ງ່າທີ່ບໍ່ແຂງແຮງ + ແໜງເຮັດໃຫ້ໄດ້ຜົນຜະລິດໜ້ອຍ

- ຕັດຕົ້ນກາເຟໃຫ້ສູງປະມານ 2-2.5 ແມັດ

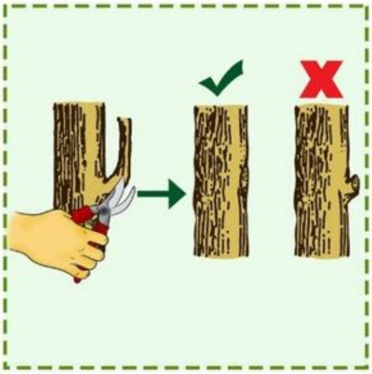

- ການຕັດແໜງ ຕ້ອງຕັດໃຫ້ຈໍາລໍາຕົ້ນ

- ການຕັດງ່າທີ່ບໍ່ແຂງແຮງ

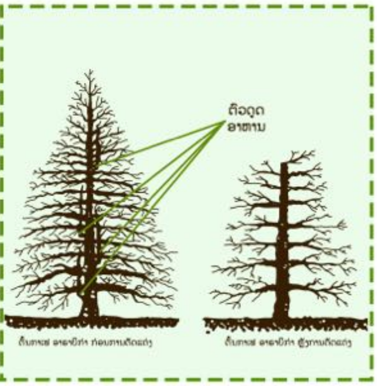

- ລໍາຕົ້ນແຂງແຮງຂຶ້ນ
- ຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ
- ໄດ້ຮັບແສງສະຫວ່າງຫຼາຍຂຶ້ນ

ໆ. ການຮັກສາຄວາມສະອາດ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ດີໃຫ້ແກ່ສວນກາເຟ

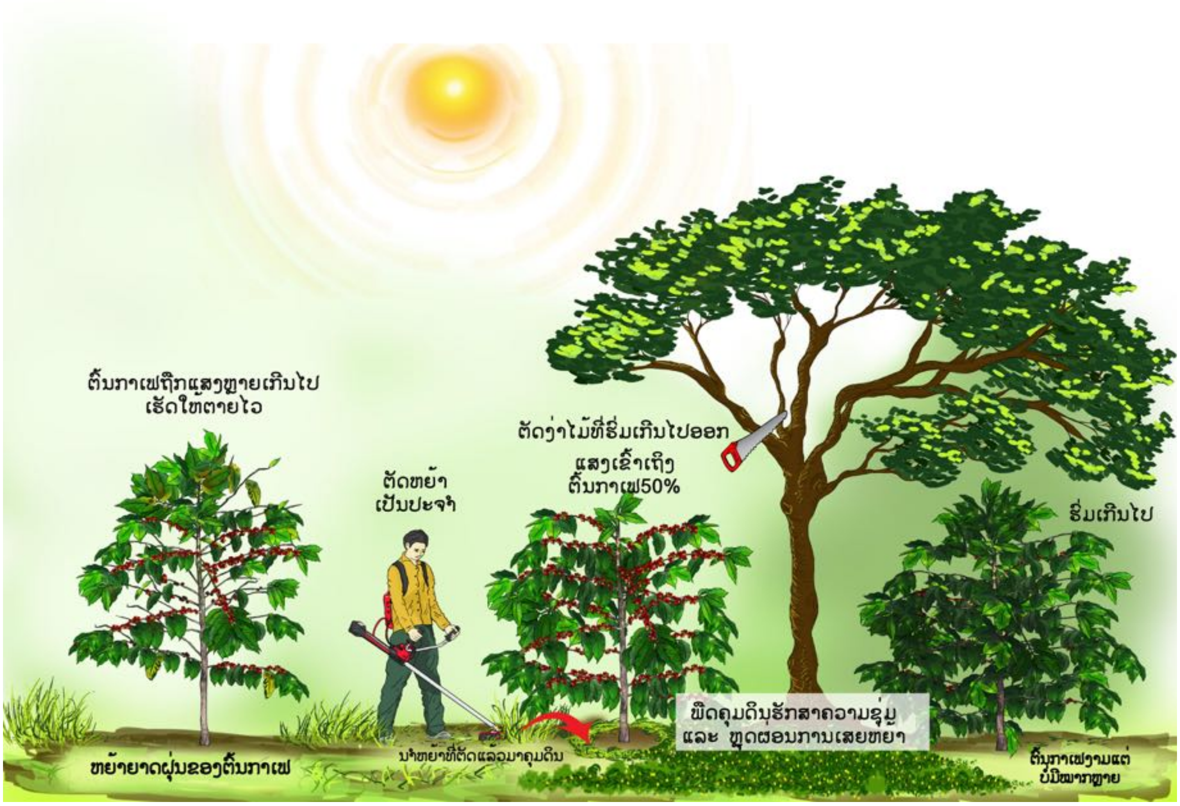

ຈ. ການຊ່ວຍຂະຫຍາຍຮາກກາເຟ ແລະ ການໃສ່ຝຸ່ນ ເພື່ອປ້ອງກັນດິນເສາະເຈື່ອນ

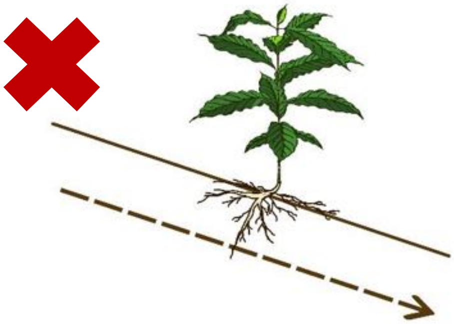

- ບໍ່ສາມາດຮັກສາ ອາຫານ ແລະ ນໍ້າຢູ່ກ້ອງຕົ້ນກາເຟໄດ້
- ມີການເສາະເຈື່ອນເພີ່ມຂຶ້ນ

- ສາມາດຮັກສາ ຝຸ່ນ ແລະ ນໍ້າຢູ່ກ້ອງຕົ້ນກາເຟໄດ້
- ຕົ້ນ ແລະ ຮາກສາມາດເຕີບໂຕໄດ້ດີ

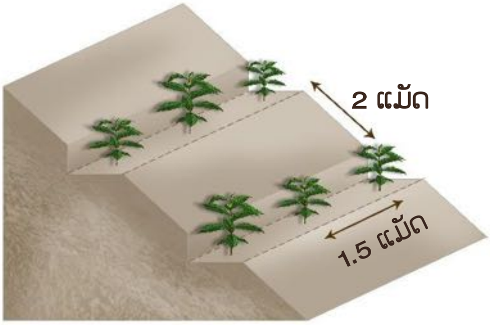

ສ. ໄລຍະຫ່າງຂອງຕົ້ນກາເຟ ແລະ ການປູກແບບປະສົມປະສານໃນສວນກາເຟ

ສະພາບປະຈຸບັນ

- ຖ້າຕົ້ນກາເຟ ຫ່າງກັນເກີນໄປ ແມ່ນຈະເສຍເວລາໃນການເສຍຫຍ້າຫຼາຍຂຶ້ນເນື້ອທີ່ຫຼາຍ ແຕ່ສ້າງຜົນຜະລິດຕໍ່ເນື້ອທີ່ໄດ້ໜ້ອຍ
- ໄລຍະພໍດີ (ແຕ່ຢ່າໄກເກີນໄປ)
- ເພື່ອສະດວກໃນການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ການເກັບໝາກ

ໄລຍະຫ່າງຕົ້ນກາເຟ

- ປູກເບ້ຍກາເຟ ໃນໄລຍະຫ່າງປະມານ 2 x 1.5 ແມັດ
- ການຮັກສາໄລຍະຂອງຕົ້ນຈະຊ່ວຍໃນການຄວບຄຸມການເກີດຂອງຫຍ້າໄດ້
- ການປູກພືດຄຸມດິນແມ່ນດີທີ່ສຸດ (ຕົວຢ່າງ: ອາຣາຊິດປິນຕອຍ)

ການປູກແບບປະສົມປະສານ

- ປູກປະສົມປະສານກັບພືດ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກຫຼາຍຊະນິດ (ຕົວຢ່າງ: ຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກ) ໄລຍະຫ່າງປະມານ 3 ຫາ 6 ແມັດ
- ແຕ່ລະວັງຢ່າເລືອກພືດ ຫຼື ຕົ້ນໄມ້ທີ່ບໍ່ເປັນມິດກັບຕົ້ນກາເຟ

ໄລຍະຫ່າງ + ຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນການປູກປະສົມປະສານ

ຊ. ການປູກກາເຟທົດແທນຕົ້ນທີ່ເສຍຫາຍ

➢ **ການປູກທົດແທນຕົ້ນເກົ່າ**

ບາງຄັ້ງເບ້ຍທີ່ປູກກ່ອນບໍ່ສົມບູນ, ເຕີບໂຕຊ້າ, ຕົ້ນຍັງນ້ອຍ ຫຼື ຕາຍແລ້ວ ຫຼື ເປັນໝາກໜ້ອຍ, ຖ້າພົບເຫັນຕົ້ນທີ່ຕິດພະຍາດ ຫຼື ຕາຍໃຫ້ຫຼົກອອກ ແລະ ຈູດຖິ້ມແລ້ວ ເອົາເບ້ຍໃນສວນກ້າມາປູກແທນຄືນໃສ່ໃນສວນກ້າ (ຕ້ອງໄດ້ກະກຽມເບ້ຍປະມານ 20% ເພື່ອປູກແທນຄືນຕົ້ນທີ່ບໍ່ສົມບູນດັ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ)

ການປູກທົດແທນ

➢ ການປູກເບ້ຍໃໝ່ (ຊ່ວງເລີ່ມຕົ້ນລະດູຝົນ)

1. ການເລືອກສະຖານທີ່/ຈຸດທີ່ເໝາະສົມ

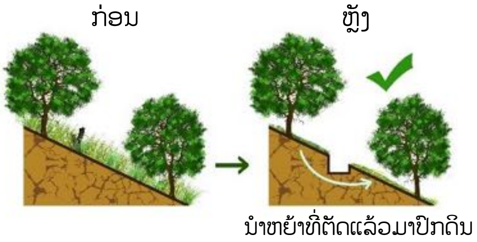

2. ການຂຸດຂຸມເພື່ອກະກຽມປູກເບ້ຍ

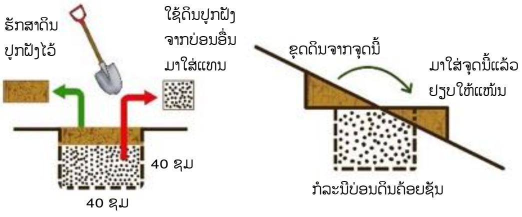

3. ການປະສົມດິນປູກຝັງກັບຝຸ່ນບົ່ມໃນຂຸມ

4. ການເອົາດິນທີ່ປະສົມລົງຂຸມປະໄວ້ຈົນຮອດມື້ປູກ ແລະ ຮັກສາຄວາມຊຸ່ມ

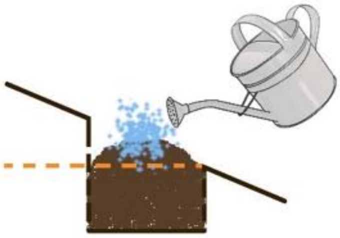

5. ການປູກເບ້ຍໃສ່ຂຸມ

<u>ໝາຍເຫດ:</u> ເມື່ອປູກເບ້ຍກາເຟດິນຄວນຈະເປັນໂພນເລັກນ້ອຍ, ບໍ່ໃຫ້ດິນພຽງ ຫຼື ລຸບລົງ

ຍ. ການເພີ່ມຄວາມອຸດົມສົມບູນໃຫ້ແກ່ສວນກາເຟ

ການເອົາຝຸ່ນບົ່ມໃສ່ຕົ້ນກາເຟ

- ປະລິມານ 0.5 – 1 ກກ ຕໍ່ຕົ້ນແມ່ນພໍດີ
- ຢາຍຝຸ່ນບົ່ມໃສ່ອ້ອມຕົ້ນກາເຟທີ່ກຽມໄວ້ໃຫ້ເປັນວົງ ແລ້ວເອົາດິນໜ້າປະສົມກັບຝຸ່ນທີ່ໄດ້ຢາຍໃສ່, ດີທີ່ສຸດແມ່ນໃຫ້ໃສ່ຝຸ່ນບົ່ມກ່ອນຝົນຕົກຊ່ວງທຳອິດໃນໄລຍະເດືອນພຶດສະພາ - ມິຖຸນາ

ໄລຍະຫ່າງຂອງຝຸ່ນບົ່ມຫາຕົ້ນກາເຟແມ່ນຕາມລວງຍາວຂອງງ່າຕົ້ນກາເຟ ແລະ ເພີ່ມຫຍ້າແຫ້ງຕາມທຳມະຊາດປົກອອ້ມຝຸ່ນບົ່ມ

ດ. ການກະກຽມວັດຖຸດິບເພື່ອເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ ແລະ ສ່ວນປະສົມສານອາຫານສຳລັບຕົ້ນກາເຟ

ການກະກຽມ ແລະ ການດູແລຮັກສາຝຸ່ນບົ່ມ

- **ປະເພດຂອງວັດຖຸດິບທີ່ຕ້ອງລວບລວມ**

ປະເພດວັດຖຸດິບ	ເປີເຊັນ
ມູນສັດ (ຂີ້ສັດ) 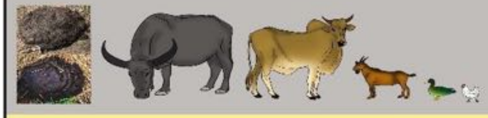	30%
ເສດພືດແຫ້ງ, ວັດສະພືດ, ຂີ້ເລື່ອຍ(ໃຫ້ແຊ່ນ້ຳ ຫຼື ຫົດນ້ຳປະໄວ້ 1 ຄືນ)	35%
ພືດສີຂຽວ	35%

- **ກະກຽມພື້ນທີ່ຝຸ່ນບົ່ມ**

- **ກະກຽມກອງຝຸ່ນບົ່ມທີ່ມີຊັ້ນຕໍ່ເນື່ອງ**

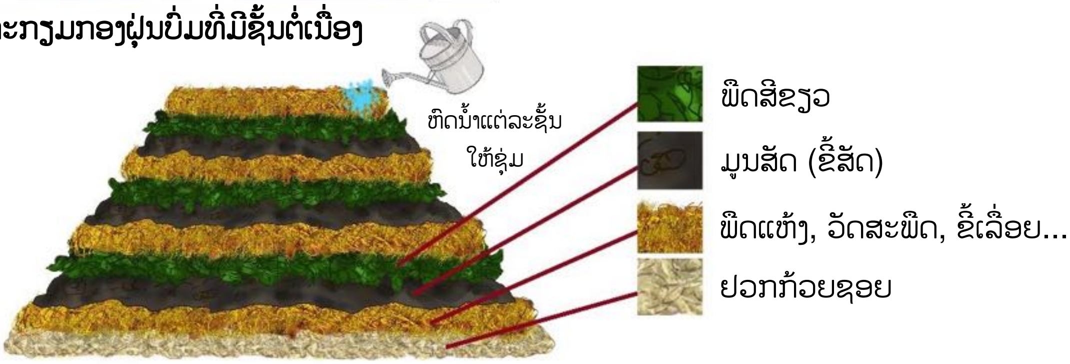

- **ການດູແລຮັກສາຝຸ່ນບົ່ມ**

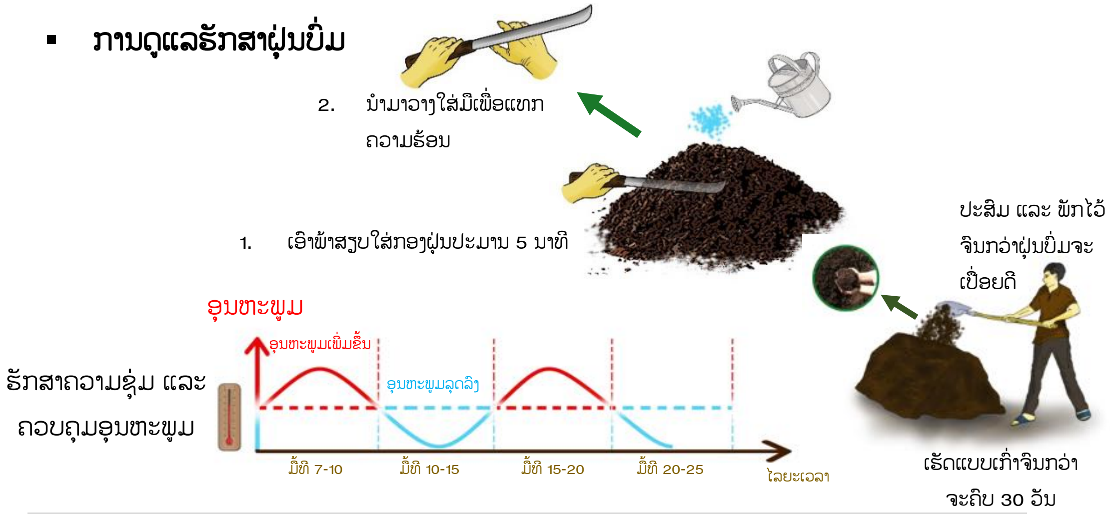

៣. ການກະກຽມວັດຖຸດິບເພື່ອເຮັດຝຸ່ນນ້ຳ

ຝຸ່ນນ້ຳ = ນ້ຳສະກັດຈາກການໝັກ ແລະ ນ້ຳສະກັດຈາກການຕອງ

ໃຊ້ສຳຫຼັບ: ທົດເບ້ຍໄມ້ໃນສວນກ້າ ແລະ ເບ້ຍໄມ້ປູກໃໝ່, ທົດຕົ້ນໄມ້ທີ່ອ່ອນເພຍໃນສວນ, ສວນກ້າ ແລະ ພືດຜັກອື່ນໆ

➢ **ອຸປະກອນທີ່ຕ້ອງການ**

ຖັງບັນຈຸ ຂະໜາດ 100 ລິດ	ນ້ຳທົ່ວໄປ	ໃບໄມ້ດິບ 10 ກິໂລ (ຕັດໃຫ້ມຸ່ນ)	ເປົາປ່ານ 1 ຖົງ	ມູນສັດ 6 ກິໂລ	ກ້ອນຫີນ 1 ກ້ອນ	ໄມ້ 1 ອັນ

➢ **ການກະກຽມ**

ຂັ້ນຕອນທີ1: ເອົາໃບໄມ້ປະສົມ 10 ກິໂລ ແລະ ມູນສັດ 6 ກິໂລໃສ່ເປົາ

ຂັ້ນຕອນທີ2: ເອົາເປົາລົງໃສ່ຖັງ ແລ້ວເອົານ້ຳໃສ່ໃຫ້ຖ້ວມເປົາ

ຂັ້ນຕອນທີ3: ການໝັກ ແລະ ການຄົນ (ຂຶ້ນກັບອຸນຫະພູມ)

ມື້ທີ 1	ມື້ທີ 2	ມື້ທີ 3	ມື້ທີ 4	ມື້ທີ 5	ມື້ທີ 6	ມື້ທີ 7	ມື້ທີ 8	ມື້ທີ 9	ມື້ທີ 10
ສຳເລັດການກະກຽມມື້ທຳອິດ	ປະໄວ້	ຄົນ ຝຸ່ນນ້ຳ	ປະໄວ້	ປະໄວ້	ປະໄວ້	ປະໄວ້	ປະໄວ້	ປະໄວ້	ຄົນ ອີກຄັ້ງ

ເຮັດແບບເກົ່າ 3 ຫາ 6 ອາທິດ (ຂຶ້ນກັບອຸນຫະພູມ)

ຖ. ສະໝຸນໄພຂ້າເພ້ຍກາເຟ

ໝາກເຜັດຜົງ 1 ບ່ວງແກງ

ນ້ຳຢາລ້າງຈານ 1 ບ່ວງແກງ

ນ້ຳມັນພືດ (ນ້ຳມັນຖົ່ວເຫຼືອງ) 2 ບ່ວງແກງ

ນ້ຳດື່ມ 1 ລິດ

ຜະສົມສ່ວນຜະສົມທັງໝົດ

ສັ່ນໃຫ້ເຂົ້າກັນ ແລະ ປະໄວ້ 1 ຄືນ

ເພ້ຍຈະປ່ອຍຂອງເສຍ (ຍ່ຽວ) ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມົດມາຕອມຂອງເສຍດັ່ງກ່າວ, ເມື່ອສີດສະໝຸນໄພແລ້ວ ມົດບໍ່ສາມາດທຳລາຍຕົ້ນກາເຟ ແລະ ຈະບໍ່ກັບມາອີກຖ້າບໍ່ມີເພ້ຍ

ນຳເອົານ້ຳຢາມາໃສ່ຕຸກແລ້ວສີດໃສ່ແຕ່ງ່າທີ່ມີເພ້ຍຈັບຢູ່ເທົ່ານັ້ນ ຄວນສີດໃນເວລາຕອນເຊົ້າ ຫຼື ຕອນແລງ

ທ. ລະດັບຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກປະສົມປະສານກັບສວນກາເຟ

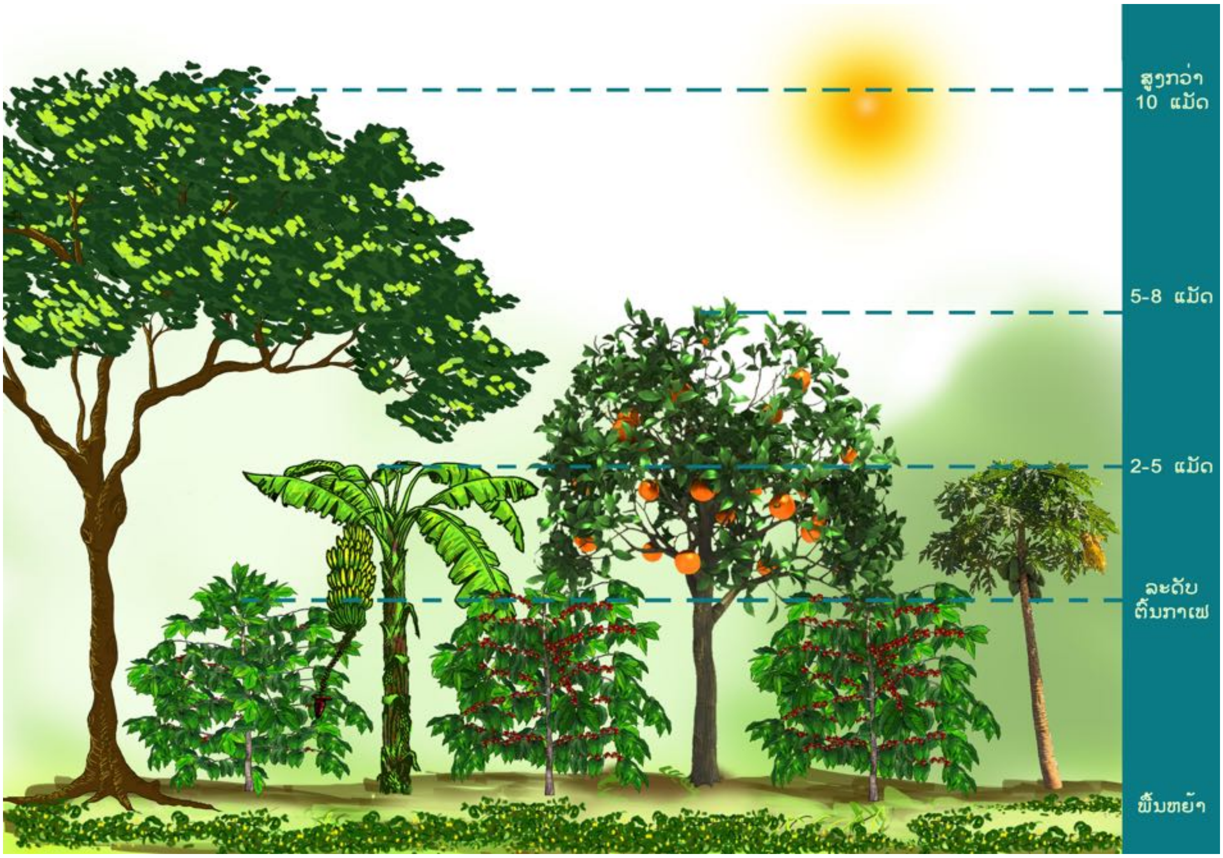

ປື້ມຄູ່ມືທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດພິມ

1. ຄູ່ມືເຕັກນິກການກ້າເບ້ຍກາເຟ
2. ຄູ່ມືການຈັດການ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາຕົ້ນການເຟ
3. ຄູ່ມືການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການຈັດປະເພດກາເຟ

ລາຍລະອຽດຂໍ້ມູນຕິດຕໍ່:

ລ/ດ	ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ	ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ	ສະຖານທີ່	ເບີໂທ
1	ນ ຈັນດີ ຄໍາອ້ອນ	ຫົວໜ້າກຸ່ມ	ບ້ານປ່ຽງ	020 9720 4551
2	ທ ໄຊເຮີຊີງ	ຫົວໜ້າກຸ່ມ	ບ້ານ ຜາຮີ້ງ	030 228 2946
3	ທ ຊາຍ ພີມມະໄຊ	ຫົວໜ້າເຕັກນິກ	ບ້ານ ຕົ້ນໃຕ້	030 229 4367
4	ທ ໄລ ທຸມດາວົງ	ວິຊາການໜ່ວຍງານປູກຝັງ	ຫ້ອງການ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງຄູນ	030 225 7597
5	ນ ຈັນທະລີ ສີຟອງໄຊ	ວິຊາການຂະແໜງປູກຝັງ	ພະແນກ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງຊຽງຂວາງ	020 5553 3278
6	ທ ທອງໄຊ ຍິນດາລັດ	ວິຊາການສົ່ງເສີມ ກາເຟ	ໂຄງການ LURAS	020 5542 9917

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ:

ບໍລິການ-ສົ່ງເສີມກະສິກຳຮອບດ້ານ ບສກຮ

LURAS Lao Upland Rural Advisory Service